

**ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ЄДИНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ
ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОФІЛЬНИМ НАВЧАННЯМ**

Т.М.Бабко

Україна, м.Запоріжжя, Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут
післядипломної освіти» Запорізької обласної ради

Початок ХХІ століття характеризується новими політичними, економічними, соціально-культурними умовами, в яких відбувається формування інформаційного суспільства, модернізація освіти та управління нею. Згідно концепції постіндустріального суспільства Данієля Белла, інформація й теоретичні знання є найважливішими стратегічними ресурсами та найістотнішими цінностями нової цивілізації.

Головна мета сучасної освіти в інформаційному суспільстві полягає у підвищенні якості навчання і виховання зростаючої молоді та поліпшенні ступеня її доступності для всіх верств населення в умовах створення єдиного інформаційного освітнього простору.

За визначенням політолога В. Халіпова, інформаційна політика – це «система сучасних заходів, спрямованих на розвиток процесів формування, перетворення, зберігання, передачі й використання всіх видів інформації, ефективне розв’язання проблем створення, впровадження і використання засобів комп’ютерної і інформаційної техніки, засобів зв’язку і технічних носіїв запису, а також комплексного використання інформаційних систем в управлінській діяльності» [1].

Інформаційна політика сучасної школи розуміється сьогодні як основний канал інформування суспільства про власну діяльність. Згідно провідних принципів розбудови демократичного суспільства, саме інформаційна політика освітнього простору покликана забезпечувати відкритість системи освіти для соціуму.

Отже, «інформаційна політика сучасного освітнього закладу – це стратегія представлення доступної й достовірної інформації про заклад усім зацікавленим споживачам за допомогою різноманітних засобів» [1, с.8-9]. Інформаційна політика школи спрямована на зміцнення соціальних зв’язків освітнього закладу з батьками, партнерами, професійним суспільством, соціумом. Важливо відмітити також, що виважена й грамотно спроектована інформаційна політика забезпечує престиж і

рекламу освітнього закладу, що в наш час дозволяє розв'язувати наступні завдання: залучення додаткового учнівського контингенту; встановлення цінних партнерських стосунків як зовнішніх, так і внутрішніх; успішний пошук додаткових ресурсних джерел (матеріальних, культурних тощо). До провідних інструментів реалізації інформаційної політики сучасної школи відносяться: друковані засоби масової інформації (газети, журнали, книгодрук), електронні засоби масової інформації (телебачення, радіо), сучасні засоби зв'язку (телефон, Інтернет тощо).

В умовах активного запровадження інформаційно-комунікаційних технологій особливе значення для реалізації інформаційної політики загальноосвітніх навчальних закладів різних типів відіграє створення єдиного інформаційного простору системи освіти (ЄПСО). Адже саме його засоби і технології призначені для інформаційно-освітнього ресурсного забезпечення інтегрованої сукупності інституційних педагогічних систем, змістовно і територіально розподілених в глобальному освітньому просторі та спрямовані на задоволення освітніх потреб відповідної категорії його користувачів. ЄПСО передбачає і забезпечує нормалізацію і стандартизацію створення мережних електронних ресурсів, розширення масштабу та уніфікацію їх вивчення і застосування в освітній практиці інституційної системи освіти.

Ідея цілеспрямованого формування інформаційної політики єдиного інформаційного освітнього простору обумовлена необхідністю розвитку освіти як відкритої, демократичної системи; досягнення якісних змін інформаційних потоків та комунікацій в усіх ланках системи освіти, в навчально-виховному процесі та в управлінні; застосування сучасних технологій створення баз даних про освіту та освітні середовища, оперативного збору, обробки і обміну інформацією.

З метою систематизації процесу впровадження профільного навчання та вдосконалення процесу розвитку інформаційного освітнього простору Запорізької області одним із провідних напрямів інформаційної освітньої регіональної політики є створення освітньої он-лайн карти профільного навчання.

Ініціювання науково-педагогічними працівниками КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» ЗОР такої форми інформаційного ресурсу було спрямовано на розв'язання наступних завдань:

– узагальнити інформацію щодо впровадження профільного навчання в кожному районі (місті) та в цілому Запорізькій області;

– забезпечити умови для повного й відкритого інформування учнів та їх батьків щодо представленості обласної, районної (міської) освітньої мережевої системи профільного навчання;

– стимулювати змістове наповнення районних (міських) сайтів інформаційного освітнього простору Запорізької області;

– розвивати інфраструктуру єдиного освітнього інформаційного простору;

– сприяти відкритості, демократизації системи освіти.

Освітня он-лайн карта – це графічно-текстова форма презентації представленості профільного навчання на обласному, районному (міському) та шкільному рівнях. Вона вміщує докладну інформацію про шкільні, позашкільні й додаткові освітні, професійно-технічні та вищі навчальні заклади, що залучені до реалізації профільного навчання в області. Така форма представлення інформації освітніми закладами області сприятиме задоволенню потреби випускників основної школи здійснювати вільний вибір як профільного напрямку навчання, так і розширенню спектра предметної наповненості варіативної складової навчального плану (курси за вибором, спецкурси, факультативи, гуртки тощо) під час допрофільної підготовки і в старшій школі.

Обов'язковими елементами освітньої он-лайн карти є подання загальної характеристики освітньої мережі профільного навчання кожного району (міста), презентація способів взаємодії загальноосвітніх навчальних закладів в межах функціонуючих освітніх округів та опис специфіки реалізації допрофільної підготовки й профільного навчання у кожному загальноосвітньому навчальному закладі.

При цьому загальна характеристика освітньої мережі району, включає в себе: перелік освітніх округів та окремих освітніх закладів (шкільні загальноосвітні навчальні заклади різних типів, освітні заклади додаткової чи позашкільної освіти (міжшкільні навчально-виробничі комбінати, дитячо-юнацькі спортивні школи тощо), заклади професійно-технічної освіти, які реалізують різні напрями профільного навчання; вміщення графічних позначок, що символічно відображають особливості їх освітніх профільних послуг (у формі різнокольорових умовних символів чи знаків, підкреслень чи додаткової таблиці); зображення маршрутів руху громадського транспорту (шкільного автобуса), за допомогою яких можна доїхати до місця навчання (вказується розклад руху і відстань); повну інформацію про працівника відділу освіти (чи районного/міського методичного кабінету), що відповідає за впровадження профільного навчання.

До основних елементів освітньої он-лайн карти на рівні освітнього округу відноситься: інформація про школи та інші інституційні заклади освіти (додаткової, спеціалізованої, професійно-технічної чи вищої), що входять до складу освітнього округу; визначення характеру представленості профільного навчання в окрузі (однопрофільний чи багатoproфільний) та специфіки їх міжшкільної взаємодії (опорна школа чи взаємодія на паритетній основі); форми реалізації профільного навчання в межах округу (міжшкільні профільні групи, профільні класи в опорній школі, динамічні профільні групи тощо); форми співробітництва з іншими освітніми закладами щодо реалізації профілю навчання (міжшкільні групи в освітньому окрузі, МНВК, ПТНЗ, ВНЗ, музичній чи спортивній школі тощо).

Опис специфіки реалізації допрофільної підготовки й профільного навчання кожного загальноосвітнього закладу включає представлення інформації про перелік профільних предметів, які пропонуються старшокласникам; відомості про вчителів, що працюють у профільних класах, ведуть курси за вибором, спецкурси, гуртки, факультативи; наявність дистанційних профільних курсів/факультативів (назва, автор, код доступу в Інтернеті тощо); форми співробітництва з іншими освітніми закладами щодо реалізації профілю навчання; анотація програм допрофільної підготовки з переліком можливих курсів за вибором, спецкурсів, факультативів, гуртків, тренінгів, навчальної практики тощо; інформація про результативність профільного навчання; відомості про координатора програми профільного навчання у конкретному загальноосвітньому навчальному закладі та необхідна контактна інформація.

Формулюючи вимоги, яким повинна відповідати така форма інформаційного продукту, варто зазначити, що значну увагу необхідно приділяти наступним критеріям якості: дизайн, інтерактивність, інформативність і змістовність.

Розкриємо більш детально показники прояву цих критеріїв. Говорячи про якість дизайну он-лайн карти профільного навчання ми звертаємо увагу: по-перше, на кольорову гаму, яка повинна мати символічне змістове наповнення; по-друге, на дотримання єдиного стилю оформлення та стилістичну цілісність подання інформації; по-третє, на ступінь легкості й доступності сприйняття поданої інформації; по-четверте, на оригінальність оформлення та застосування творчого підходу до подання інформації на карті; по-п'яте, на оптимальність розробки використаного графічного матеріалу, який може включати символічні позначки освітніх закладів різних типів чи іншу специфіку; по-шосте, на наявність і якість ілюстративного матеріалу (схеми, моделі, фото тощо).

Характеризуючи показники прояву інтерактивності он-лайн карти профільного навчання ми виділяємо: зручність навігації, швидкість завантаження додаткових сторінок і забезпечення оптимальності функціонування гіперпосилань.

Критерій інформативності та змістовності он-лайн карти враховує: ступінь широти представлення інформації (представлення на карті різних закладів шкільної, позашкільної додаткової, професійно-технічної та вищої освіти); ступінь представлення обов'язкових елементів на рівні району, освітнього округу та окремого навчального закладу; змістовність ілюстративного матеріалу; структурованість інформації; грамотність оформлення матеріалів.

Таким чином, спрямовуючи інформаційну політику єдиного інформаційного простору системи освіти Запорізької області на створення он-лайн карти профільного навчання, закладаються умови для підвищення ефективності управлінської діяльності в цьому напрямку. Зокрема, розширюються можливості комплексного використання інформаційної системи для прийняття оптимальних управлінських рішень, щодо об'єднання зусиль навчальних закладів різних типів задля задоволення освітніх потреб учнів. Крім того, більш якісно й наочніше реалізується процес своєчасного й повного інформування учнів та їх батьків про перспективність можливостей освітнього закладу щодо надання профільних освітніх послуг у всіх територіально досяжних навчальних закладах. У таких умовах кожен загальноосвітній навчальний заклад отримує можливість для зміцнення власного позитивного іміджу та реклами своїх професійних здобутків та освітніх досягнень.

Література:

1. Информационная политика образовательного учреждения: Методическое пособие/ Составитель В.М.Цывин, – СПб.: ГОУ ДПО ЦПКС СПб «Региональный центр оценки качества образования и информационных технологий», 2008. – 104 с.
2. Халипов В.Ф. Власть. Основы кратологии. – М., 1996. – С. 220.